

Pregled znamenitosti

- 1 RIMSKA UTRDBA
Obhodna pot ob obzidju
- 2 MUZEJSKA ZBIRKA
- 3 PILONOVA GALERIJA AJDOVŠČINA
- 4 IZVIR HUBLJA
- 5 FUŽINE
- 6 GOZDNA UČNA POT
- 7 TRG 1. SLOVENSKE VLADE
- 8 LETALIŠČE
- 9 CERKEV SV. JANEZA KRSTNIKA
- 10 CERKEV SV. JURJA
- 11 ŠTURJE / Cankarjev trg

DOGODKI IN PRIREDITVE

- Praznovanje občinskega praznika / 5. maj
- Ajdovščina v maju
- Pohod po Vertovčevih poteh / drugo nedeljo po martinovi nedelji
- Miklavžev sejem
- Silvestrovanje na prostem
- Osmice / spomladi in jeseni
- Boljša tržnica / vsako tretjo soboto v mesecu

INFORMACIJE

TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER AJDOVŠČINA

Turistično informacijski center AJDOVŠČINA, Lokarjev drevored 8, 5270 Ajdovščina
Telefon: ++386 5 36 63 900, Fax: ++386 5 36 89 269, GSM: ++386 51 304 607
E-mail: tic.ajdovscina@siol.net

OBČINA AJDOVŠČINA, Cesta 5. maja 6a, 5270 Ajdovščina
Telefon: ++386 5 36 59 110, Fax: ++386 5 36 59 130, 36 59 133
E-mail: obcina@ajdovscina.si, www.ajdovscina.si

ISS ALADIN

MESTO AJDOVŠČINA
kulturno in gospodarsko središče zgornje Vipavske doline
število prebivalcev: 6373
OBČINA AJDOVŠČINA
Občino Ajdovščina sestavlja 26 krajevnih skupnosti in 45 naselij
število prebivalcev: 18006
površina občine: 245 km²
najvišja točka: Mali Golaki (1.495 m)
podnebje: submediteransko, s celinskimi in sredozemskimi vplivi,
mile zime in vroča poletja,
značilna burja – sunkovit severovzhodnik, ki lahko doseže
hitrost tudi do 180 km/h

Dežela skrivnosti in nepozabnih doživetij

V Vipavski dolini

Vipavski Križ

Je eden najbolj dragocenih spomenikov slovenske kulturne dediščine. V zgodovino se je zapisalo kot najmanjše mesto, ki je na širšem geografskem območju pustilo velik pečat. Danes je še posebej poznan po kapucinskem samostanu, v katerem je živel tudi pridigar Janez Svetokriški.

Gradišče nad Ajdovščino

Najstarejša naselbina (iz sredine 2. tisočletja pred Kr.) na naravno zavarovanem skalnem platoju Školj (232m).

Sv. Pavel nad Vrtovinom

Poznan je predvsem po najvišjem ohranjenem rimskem stolpu v Sloveniji, ki je postavljen nad vodni izvir v pečini južnega pobočja.

Protiturški tabor nad Črničami

Je del krožne sprehajalne poti Črniče – Tabor – Sv. Pavel – Črniče.

Sv. Pavel nad Planino

Predstavlja najpomembnejšo arheološko točko iz obdobja bitke pri Frigidu, s čudovitim razgledom na vzhodni del Vipavske doline.

Marijina cerkev v Logu

Je ena najstarejših in največjih romarskih cerkva na Primorskem, ki je bila v pisnih virih prvič omenjena že leta 1430.

Dvorec Zemono

Lanthierijev dvorec iz 17. stoletja je edini primer polidonske profane arhitekture pri nas.

Rimska cesta

V času Rimljanov je od Aquileie (Oglej) proti Panoniji skozi Vipavsko dolino vodila državna cesta, ki je bila najpomembnejša vez mediterana s celinskim svetom. Preden je bila zgrajena Castra, je ob njej stala cestna postaja Fluvio Frigido.

Vipavska vinska cesta

Pelje skozi 27 vinskih krajev enega najkakovostnejših vinorodnih območij v Sloveniji. Odlična vina, ki so jih s spoštovanjem pili tudi na cesarskem dvoru na Dunaju, je hvalil že Valvasor. Matija Vertovec pa je Vipavce učil umnega vinogradništva. Domači vinogradniki skrbno ohranjajo avtohtone vinske sorte, kot sta pinela in zelen. Na mnogih vinogradniških in turističnih kmetijah ste vedno dobrodošli.

Osmice

V naše kraje je pravica do osmic, ki so vinogradnikom za osem dni v letu omogočile prodajo domačih pridelkov, prišla z odlokom Marije Terezije. Danes lahko osmice obiščete spomladi in jeseni. Označujejo jih značilni smerokazi z bršljanovo vejo ob glavnih cestah.

Več tisoč let v enem dnevu ali več

Ajdovščina

Majhno mesto velikega pomena

1 Rimska utrdba

Castra

Med vsemi slovenskimi kraji, ki so dediči rimskih mest, je le še v Ajdovščini ohranjeno skoraj povsem strnjeno rimskodobno obzidje s štirinajstimi stolpi. Rimljani so utrjen vojaški tabor, ki je bil vključen v obrambni sistem vzhodnih meja rimskega cesarstva, začeli graditi okoli leta 270. Ajdovščina se je dolga stoletja razvijala izključno znotraj njega. Rimljani pa so v Ajdovščini pustili še veliko drugih zanimivih sledi.

Obhodna pot ob obzidju

Privoščite si nepozaben sprehod v daljno preteklost našega mesta. Obhodna pot se v različnih smereh okoli obzidja in preko manjših trgov povezuje z osrednjim mestnim trgom, nekdanjim trdnjavskim forumom.

V južnem delu starega mestnega jedra, na območju današnje tržnice, si lahko ogledate ostanke **rimskih term**. Rimljani so velik pomen pripisovali higieni in zdravju, kopališča pa so služila tudi kot družabna shajališča.

Zgodovinska bitka v siloviti burji

Leta 394 je pri Frigidu, pri Mrzli reki, med rimskim cesarjem Teodozijem in zahodnim cesarjem, uzurpatorjem Evgenijem, potekala velika bitka. Od svetovnozgodovinskega dogodka navdahnjeni rimski pesnik Claudianus je Teodozijevo zmago pripisal siloviti ajdovski burji, ki je preusmerila puščice in zlomila moč nasprotnika.

Dragocene sledi življenja

2 V muzeju

Fosili

V muzeju pri starem mlinu je na ogled okoli 1200 fosilov Slovenije iz zbirke Stanislava Bačarja. Med njimi so zelo redki primerki, nekateri tudi takšni, ki so bili na našem območju najdeni prvič na svetu in so poimenovani po naših krajih. O njih so izšle posebne znanstvene razprave.

Arheološke izkopenine

Del bogate arheološke zgodbe o Ajdovščini je predstavljen na razstavi Fluvio Frigido – Castra – Flovius – Ajdovščina. Pripoveduje nam o poselitvi Ajdovščine od prazgodovine do zgodnjega srednjega veka.

Predstavljena podoba poselitve je nastala iz predmetov in spoznanj, ki so plod dolgotrajnih arheoloških izkopavanj ter raziskovanj zgodovinskih virov.

Vrhunci umetnosti

3 Mojstra podobe in besede

Veno Pilon

Je eden vodilnih slovenskih ekspresionističnih slikarjev, odličen grafik, predvsem pa portretist in krajinar, ki je danes poznan tudi kot dober fotograf. S svojimi deli se je zapisal v sam vrh slovenske in evropske umetnostne zgodovine.

Pilonova galerija, ustanovljena leta 1973, je nastala iz umetnikove zapuščine, ki jo je sin Vena Pilona po očetovi smrti podaril mestu Ajdovščina. V galeriji je na ogled obsežen opus Pilonovih slikarskih in fotografskih del. Hrani tudi bogato zbirko del Pilonovih prijateljev in redno predstavlja dela domačih in tujih umetnikov.

Dr. Danilo Lokar

Prijatelj in sokrajan Vena Pilona je poznan predvsem kot odličen pisatelj. V svojih delih je pogosto upodabljal primorskega človeka, domačo pokrajino in predvsem mesto Ajdovščina. Spominska zbirka pisatelja, Prešernovega nagrajenca in zdravnika, dr. Danila Lokarja, se danes nahaja v Lavričevi knjižnici.

Mogočen hudournik mnogih obrazov

4 Ob mrzli reki

5 Izvir Hublja

Je eden poglobitnih kraških izvirov v Vipavski dolini, pomemben tudi zaradi svoje čistosti in neoporečnosti, saj sodi med najbolj pitne vode v dolini. Ob Hublju se je v času njegovega dolgega obstoja godilo marsikaj. Ob njem so se ustavljali Rimljani, Langobardi, Huni, ... ob njem so delovale fužine, mlini, žage, ... ob njem je vedno utripalo življenje.

Voda, ki se zbira globoko v notranjosti gore, privre na dan iz številnih skalnih lukenj kraškega podzemlja. Najbolj veličastni so izbruhi vode po obilnem deževju. Občudujete jih lahko iz najlepše razgledne točke, z mosta pri izviru Hublja.

Začetki industrije ob Hublju

Dokumenti potrjujejo, da so ob zgornjem toku Hublja že v 16. in 17. stol. delovale fužine in kovačije za železo. Valvasor opisuje kovačije in topilnice, v katerih so med drugim izdelovali retorte za živo srebro v Idriji, omenja pa tudi mlin za papir in suknarno. Posamezni viri omenjajo še kovačije in valjarne bakra, pivovarno, več elektrarn, galvanoplastiko, izdelavo čresla in barvil, velike mline in žage, papirnico in predilnico, tovarno konzerv in tovarno testenin. Ob Hublju se je takrat razvijalo pravo industrijsko središče, nedvomno zameetek današnje ajdovske industrije.

Gozdna učna pot

Naravoslovna učna pot do izvira Hublja, z izhodiščem pri Športnem parku Pale, nas na 3100 m dolgi poti popelje skozi skrivnosten svet narave v neposredni bližini mesta. Skozi 24 postaj se podrobneje seznanimo z osnovnimi naravnimi zakonitostmi. Spoznavamo tipične drevesne vrste, grmovje, kamnine, vodni ekosistem, gozdne živali ter druge značilnosti in posebnosti narave. Zanimivo je opazovati raznolikost življenja v nižinskem predelu ob Hublju ter više, na suhem kraškem travniku na Školju.

Rojstni kraj slovenske države

7 Trg prve slovenske vlade

Sredi Ajdovščine je bila 5. maja 1945 ustanovljena prva slovenska vlada po 2. svetovni vojni. Bratinova dvorana, v kateri je potekalo zasedanje zgodovinskega pomena, je bila kasneje, po načrtih domačega arhitekta Svetozarja Križaja, prenovljena v kinodvorano.

Najlepši razgled na mesto

8 Z višine

Letališče

Ajdovščina se že leta ponaša s priljubljenim javnim letališčem, ki ima lastno šolo letenja in poleg športnega letenja ponuja tudi poslovne polete. Kakih 500 m od središča mesta se nahaja vzletno – pristajalna

steza s hangarji, črpalko in delavnicami. Z izkušenimi piloti lahko z motornim ali jadralnim letalom doživite nepozaben panoramski polet nad Vipavsko dolino.

Na Gori

Osupljiv in nepozaben razgled na Vipavsko dolino se odpira tudi z roba Gore in skozi Otliško okno. Po tej luknji v grebenu Gore nad Ajdovščino je dobila ime vas Otlica. Legenda pravi, da naj bi luknjo naredil hudič, ko je hotel odnesti Čaven, pa mu je spodrsnilo in je butnil ob Goro.

Mojstrovine priznanih slovenskih slikarjev

9 Sakralna dediščina

Anton Cebej

Domačin Anton Cebej je avtor ene najstarejših in najbolj znanih upodobitev križevega pota v Sloveniji. Nahaja se v ajdovski cerkvi sv. Janeza Krstnika, ki jo krasijo tudi stropne freske in oltarne slike tega priljubljenega cerkvenega slikarja. Poslikal je tudi cerkev sv. Petra v Dobravljah.

Tone Kralj

Stropne freske in križev pot slikarja Toneta Kralja, ki je veliko ustvarjal v primorskih cerkvah, lahko občudujete v cerkvi sv. Jurija, v osrednjem delu naselja Šturje.

Na drugem bregu Hublja, v deželi Kranjski

11 Šturje

Na levem bregu Hublja, ki je nekoč predstavljal mejo med Goriško in Kranjsko, se s svojimi arhitekturnimi posebnostmi razprostira staro in svojevrstno naselje Šturje. Jedro naselja je trg, do katerega vodijo značilne ozke ulice, gase.